



RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

jaarverslag 2014



INHOUDSTAFEL

■ TEN GELEIDE	4
■ HOF VAN BEROEP BEVESTIGT ROL RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	5
■ 2014 IN CIJFERS EN TABELLEN	6
■ OVERZICHT BESLISSINGEN 2014	13
■ NIEUWE LEDEN EN NIEUW AANBOD	15
■ INTERNATIONAAL	16
■ SAMENSTELLING RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK 2014	17
■ NIEUWE SAMENSTELLING RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK 2015-2018	18

TEN GELEIDE



Wim Criel
Voorzitter

2014 bracht ons geen stormweer of hoge golven of dieptes, gelukkig maar. Het aantal klachten vertoonde geen bruuske schokken. Het steeg wel merkkelijk ten opzichte van 2013, maar bleef onder het piekjaar 2011. De Raad kon dus een rustige maar vaste koers aanhouden, en verder werken aan de doelstellingen die we ons vorig jaar, in de nasleep van het rapport pers-slachtoffers, vooropgesteld hadden. De richtlijn over de omgang van de pers met minderjarigen krijgt langzaam vorm. Overleg met de kinderrechtencommissaris leverde een paar heel nuttige insteken op. Het is nu zaak om de teksten zo te verfijnen dat de richtlijn echt rijp wordt. Een richtlijn moet immers in de eerste plaats zorgen voor goede handvatten voor de journalist, die er snel en vooral goed zijn weg in moet vinden. Dat vraagt veel overleg en werk, veel werk. Maar gelukkig is onze nieuwe ombudsman Pieter Knape niet verlegen als het om werk gaat. Het valt mij telkens weer op hoe snel en degelijk hij zich op die korte tijd heeft ingewerkt in de materie. Het doet plezier te zien dat Pieter Knape de juiste keuze blijkt, en met zijn aanpak, visie en achtergrond is dynamiek in de Raad verzekerd. Hij zet hiermee de traditie van Flip Voets verder.

Wij kunnen Flip niet genoeg danken voor wat hij in zijn twaalfjarig mandaat heeft gerealiseerd. In de eerste plaats is dat de invulling van de ombudsfunctie. Onze Raad is op dat punt een unicum in de wereld van persraden. Méér dan dertig procent van de klachten wordt minnelijk geregeld, een cijfer waar onze buitenlandse collega's alleen maar van kunnen dromen. Dit is geen toeval, maar een bewijs van de juiste attitude. De Raad is geen rechtbank maar een instantie die als enig streefdoel heeft: een zo goed mogelijke journalistiek, waarop de burger – ook al heeft hij een klacht – kan blijven vertrouwen. Flip belichaamde die attitude en bezorgde de Raad daardoor gezag. Dat gezag straalde ook af op de wijze waarop hij de dossiers begeleidde. De burger voelde zich goed begrepen, en journalisten en redacties vonden zijn interventies getuigen van rijpe wijsheid. Ook de interne werking van de Raad draagt zijn positieve stempel. Het permanente streven naar een consensus, los van de achtergrond van elkeen, is daar het mooie voorbeeld van. Het is een niet te onderschatten pluspunt in het streven naar een zo goed mogelijke journalistiek. Wij zijn Flip heel dankbaar dat hij deze dynamiek in de Raad heeft gebracht, en we zijn verheugd te zien dat Pieter deze lijn consequent verder zet.

Het gezag van de Raad werd dit jaar ook versterkt door een belangrijke uitspraak van het Hof van Beroep van Brussel in de zaak Erik Verbeeck (Morsum Magnificat). Verbeeck vond immers dat de Raad niet bevoegd was om over zijn journalistieke handelwijze uitspraak te doen, omdat hij geen lid is van enige journalistenvereniging en omdat de Raad niet bij wet is opgericht. In een waterklaar arrest benadrukt het Hof de rol en het belang van de Raad voor de democratische samenleving. Zelfregulering is voor het Hof de sleutel. Het Hof vindt ook dat de Raad wel degelijk het recht heeft om zijn mening te geven over elke journalistieke gedraging. Ook de Raad heeft het recht van vrije meningsuiting, en hij maakt daar op gemotiveerde wijze gebruik van. Het Hof wijst daarnaast op de taak van de Raad voor de Journalistiek om – middels zelfregulering – de journalistieke beroepsethiek te behartigen en te verdedigen en beroepsethische richtlijnen te formuleren voor de journalistieke praktijk. Dit arrest is een opsteker voor al wie van goede journalistiek houdt.

Begin 2015 werd de Raad ook vernieuwd, en daarmee begint hij zijn vierde termijn. Opvallend daarbij is dat de Raad voortaan wat jonger, vrouwelijker en diverser is. De nieuwe leden brengen ook nieuwe inzichten en kwaliteiten mee. De debatten binnen het plenum van de Raad zullen er ongetwijfeld nóg levendiger op worden, iets waarnaar ik uitkijk. Het is immers al herhaaldelijk gebleken dat het plenum een zeer verruimende blik biedt op een casus, en dat menig voorstel van beslissing daardoor gevoelig verrijkt wordt. De nieuwelingen, die inmiddels in een speciale opleidings sessie de Jordaan van de Code zijn doorgedaan, wezen gewaarschuwd: onze verwachtingen zijn hoog gespannen !

HOF VAN BEROEP BEVESTIGT ROL RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Het Hof van Beroep van Brussel heeft in 2014 een belangrijk arrest voor de Raad voor de Journalistiek gevelde. Het Hof onderstreepte het belang van zelfregulering voor de media en bevestigde de rol van de Raad in dat verband.

Het arrest kwam er na een gerechtelijke procedure van meer dan vijf jaar, die werd ingeleid door internetjournalist Erik Verbeeck. Het Hof volgde over de hele lijn de argumentatie van de Raad.

Verbeeck stapte in 2009 naar de rechter om te verhinderen dat de Raad voor de Journalistiek een uitspraak over een klacht die tegen hem was ingediend, zou publiceren. Door de gerechtelijke procedure kon hij de publicatie van de uitspraak gedurende vijf jaar tegenhouden.

Verbeeck runt de website Morsum-Magnificat.be, die vooral focust op regionaal en lokaal nieuws. Nadat de Raad in 2008 een uitspraak over een klacht tegen hem had gedaan, betwistte hij in 2009, naar aanleiding van een nieuwe klacht, de bevoegdheid van de Raad. Hij argumenteerde dat hij geen lid is van de Raad voor de Journalistiek en evenmin van de Vlaamse Vereniging van Journalisten, en hij haalde aan dat de Raad niet bij wet is opgericht en optreedt als een tuchtorgaan, wat wettelijk gezien niet kan.

Het Hof van Beroep legde al die argumenten naast zich neer en volgde de argumentatie van de Raad voor de Journalistiek. Het Hof baseert zich daarbij op het recht van vrije meningsuiting en op het belang van zelfregulering door de media. Het verwijst naar de grondwet, naar artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en naar cassatierechtspraak en stelt dat de Raad voor de Journalistiek wel degelijk het recht heeft om zijn mening te geven over het journalistieke werk van Verbeeck. Dat Verbeeck geen perskaart heeft of geen lid is van een journalistenvereniging en dat de Raad niet bij wet is opgericht, noemt het Hof 'niet relevant'.

Daarnaast verwijst het Hof naar de pleidooien van de Raad van Europa voor zelfregulering in de journalistiek. Het is, schrijft het Hof, de taak van de Raad voor de Journalistiek 'om de journalistieke beroepsethiek te behartigen en te verdedigen en beroepsethische richtlijnen te formuleren voor de journalistieke praktijk'. En het Hof vervolgt: 'Een dergelijk platform beoogt een goede journalistiek. In die context beantwoordt een beperking van de vrijheid van meningsuiting van de Raad niet aan de dwingende sociale noodwendigheid, zelfs indien de goede naam van Erik Verbeeck (nog) in het gedrang zou kunnen komen'.

Het Hof wijst ook de argumentatie van de hand dat de Raad voor de Journalistiek zou optreden als een tuchtorgaan, wat de Raad zelf altijd weerlegt heeft. De Raad, zegt het Hof, velt geen oordeel zoals tuchtorganen doen, omdat hij geen sancties oplegt of schadevergoedingen toekent. De Raad geeft wel op een gemotiveerde wijze zijn mening over journalistiek handelen en journalistieke producten, en dat is zijn goed recht. Het Hof van Beroep ziet dan ook geen reden om het recht op vrije meningsuiting van de Raad voor de Journalistiek in te perken: 'In acht genomen het belang dat de Raad voor de Journalistiek vertegenwoordigt in de mediawereld voor wat de naleving van de beroepsethiek van journalisten betreft en de druk die er bestaat vanuit Europees niveau om desbetreffend zelfregulerend op te treden zou een beperking van het recht van meningsuiting van diezelfde Raad niet evenredig zijn met het beoogde doel'.

Verwijzend naar de website Morsum-Magnificat van Verbeeck vervolgt het arrest: 'Indien Erik Verbeeck in de zaak W. een absoluut recht op vrije meningsuiting proclameert – dat hij ten volle heeft kunnen uitoefenen via zijn herhaalde publicaties – kan de Raad voor de Journalistiek zich evenzeer beroepen op datzelfde fundamenteel recht om voormelde opinie te formuleren en te verspreiden'.

Het belang van het arrest van het Hof van Beroep kan moeilijk overschat worden en overstijgt de zaak Verbeeck. Het Hof onderstreept de rol en het belang van de Raad voor de Journalistiek inzake zelfregulering en bevestigt het recht van de Raad om een mening te formuleren en te verspreiden over journalistieke handelwijzen en journalistieke producten, ongeacht het statuut van het medium of de journalist.

Pieter Knapen
Secretaris-generaal

2014 IN CIJFERS EN TABELLEN

Aantal dossiers

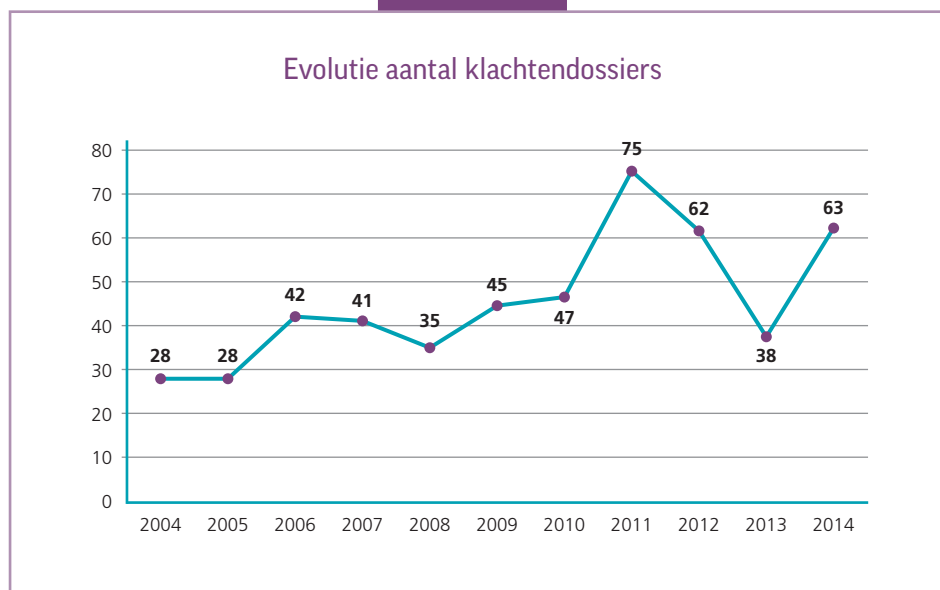
De Raad voor de Journalistiek ontving in 2014 beduidend meer klachten dan in 2013, maar bekeken over een periode van vijf jaar was 2014 vrij normaal. De Raad opende 63 nieuwe dossiers, waarvan 62 op basis van een klacht. Het gemiddelde over de laatste vijf jaar bedraagt 57. Alle klachten werden ingediend door particulieren of organisaties naar aanleiding van een concrete publicatie of uitzending.

Naast de 62 klachten opende de Raad één dossier op eigen initiatief. Naar aanleiding van een zwaar verkeersongeval met zeven doden in Zonhoven besliste de Raad om een rondvraag te doen bij een aantal media over de naleving van de richtlijn over het gebruik van beeldmateriaal van sociale media. Op basis van de reacties concludeerde de Raad dat de richtlijn door de verschillende media werd nageleefd.



Pieter Knapen
Ombudsman

Tabel 1



Naast de 63 nieuwe dossiers waren er begin 2014 nog 22 oude klachten in behandeling. Eén van de oude klachten dateerde nog van 2008 met een uitspraak door de Raad in 2009. Vanwege een gerechtelijke procedure kon de Raad de uitspraak toen niet publiceren. Dat gebeurde uiteindelijk wel in november 2014 na een arrest van het Hof van Beroep in Brussel, waarna de Raad het dossier definitief afsloot (cf. het artikel *Hof van Beroep bevestigt rol Raad voor de Journalistiek* op p. 5 van dit jaarverslag). Bij de overige oude klachten waren er 2 van 2012 en 19 van 2013. Op 2 dossiers van 2013 na werden ze allemaal afgehandeld.

In totaal waren er in 2014 dus 85 dossiers in behandeling. Daarvan konden er 58 volledig worden afgewerkt, zodat er eind december nog 27 geopend bleven. Rekening houdend met de toename van het aantal klachten tegenover 2013 en met de 22 openstaande klachten bij het begin van het jaar, betekent dit dat er geen achterstand werd opgelopen.

Betrokken media

Ook in 2014 hadden de meeste klachten betrekking op de geschreven pers. Binnen die categorie was ruim twee derden van de klachten gericht tegen dagbladen, de overige 30 procent tegen weekbladen en magazines (inclusief wekelijkse kranten). In absolute cijfers ontving de Raad 38 klachten tegen dagbladen en 17 tegen weekbladen en magazines.

Van de 55 klachten tegen de geschreven pers waren er 9 gericht tegen populaire en televisiebladen. Eén van die 9 klachten werd ingediend door een bekend mediafiguur.

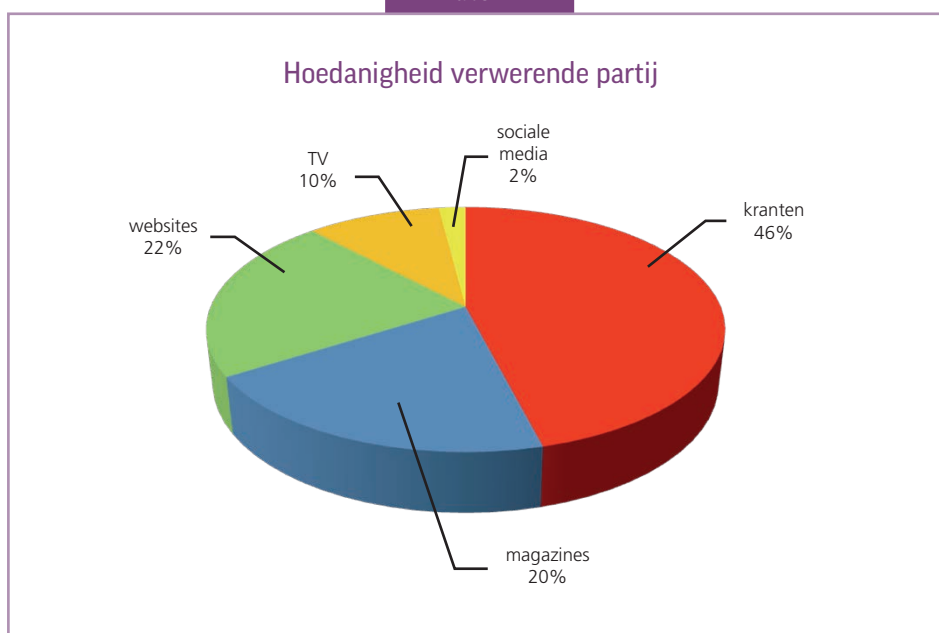
Acht klachten hadden betrekking op televisiejournalistiek.

Drie klachten waren gericht tegen nieuwssites die geen tegenhanger hebben in print, radio of televisie, maar daartoe blijft het aantal klachten tegen internetpublicaties niet beperkt. Zo zijn heel wat klachten tegen kranten niet alleen gericht tegen de printversie, maar ook tegen de website. Bij de 38 klachten tegen dagbladen vermeldden de klagers in 14 gevallen ook expliciet de website. Bij weekbladen en magazines gaat het om twee op de zeventien gevallen, bij televisie om één op de acht. In totaal hadden dus achttien klachten betrekking op nieuwssites.

Opvallend waren ook twee klachten tegen uitspraken van journalisten op sociale media. Het was de eerste keer dat de Raad klachten ontving die expliciet en uitsluitend verband hielden met sociale media. De Raad behandelt zulke klachten aangezien journalistiek zich steeds meer uitbreidt naar de sociale media, maar verklaarde ze in deze twee gevallen onontvankelijk omdat de journalist in deze specifieke gevallen niet handelde als journalist maar als privé persoon, en omdat de beoogde uitspraken geen journalistieke producten waren.

De Raad ontving geen klachten over persagentschappen, radiojournalistiek en journalistieke boeken.

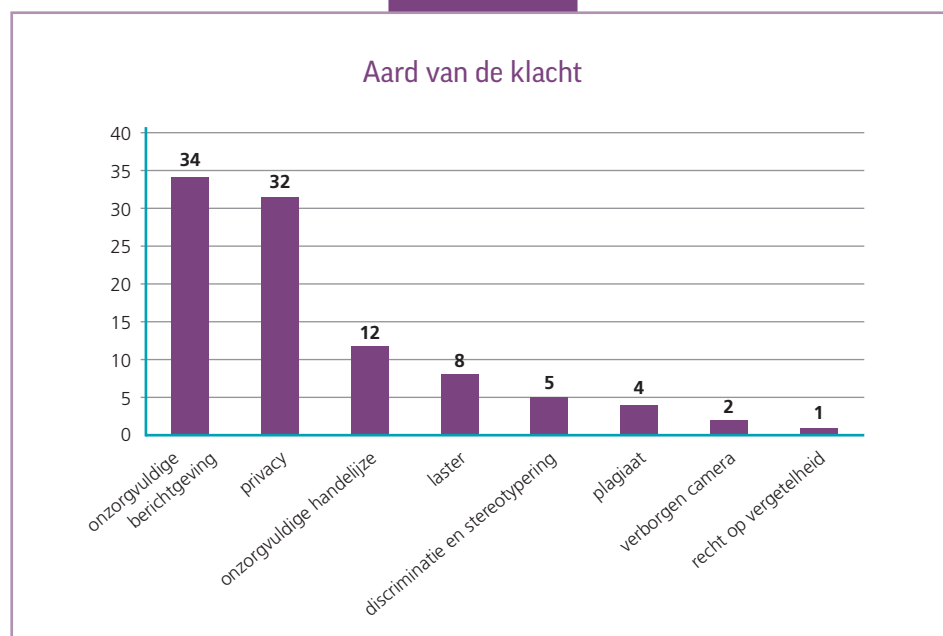
Tabel 2



Aard van de klachten

Op basis van de elementen die de klager aanvoert, krijgt elke klacht een label naargelang van de beweerde inbreuk op de beroepsethiek. Het gaat om een voorlopige kwalificatie die kan wijzigen na het onderzoek van het dossier, de bemiddeling, de uitwisseling van de standpunten of de uitspraak van de Raad. Maar de indeling geeft, hoewel voorlopig, toch een goed beeld van de domeinen waarop de problemen zich doorgaans situeren. Aangezien klagers vaak verschillende inbreuken op de beroepsethiek inroepen, ligt het aantal labels hoger dan het aantal klachten.

Tabel 3



Zoals de voorgaande jaren signaleren klagers vooral problemen in verband met onzorgvuldige berichtgeving en schending van de privacy. Iets meer dan de helft van de klachten (34 op de 63) had te maken met **onzorgvuldige berichtgeving**. Het gaat dan om feitelijke fouten of vergissingen in artikelen of reportages, om titels die niet strookten met de inhoud van de betrokken artikelen of – zoals in één geval – om een foto die niet strookte met de inhoud van het artikel. Ook gebrek aan wederhoor bij de nieuwsgaring of gebrek aan wederwoord in of na het artikel of de reportage vallen onder de categorie onzorgvuldige berichtgeving.

Net na de categorie onzorgvuldige berichtgeving komen de klachten over beweerde schendingen van de **privacy**. In net iets meer dan de helft van de klachten (32 op de 63) vindt de klager dat zijn of haar privacy geschonden is. Het hoge aantal klachten over privacy bevestigt een trend van de afgelopen jaren en heeft wellicht te maken met een toenemende gevoeligheid bij het publiek voor inbreuken op het privéleven. Ook de maatschappelijke en politieke discussies en gerechtelijke uitspraken over bescherming van het privéleven spelen wellicht een rol, zoals het debat rond het privacybeleid van facebook of andere sociale media, of de uitspraak van het Europese Hof van Justitie tegen Google, die het mogelijk maakt om persoonsgegevens te laten desindexeren zodat ze niet langer vindbaar zijn via Google, of het politieke debat rond het opslaan en bewaren van privégegevens door inlichtingendiensten zoals de Amerikaanse NSA.

Twaalf klachten kregen het label **onzorgvuldige handelwijze**. Het gaat dan bijvoorbeeld over journalisten die zich volgens klagers opdringen tijdens de nieuwsgaring, die gemaakte afspraken niet nakomen, of die niet of onvoldoende reageren op rechtstreekse vragen of klachten van de klagers.

In acht gevallen omschreven de klagers de berichtgeving als **lasterlijk**. In zes van de acht gevallen kreeg de betrokken klacht ook het label onzorgvuldige berichtgeving, wat erop wijst dat klagers foute berichtgeving over henzelf vaak ook als lasterlijk beschouwen.

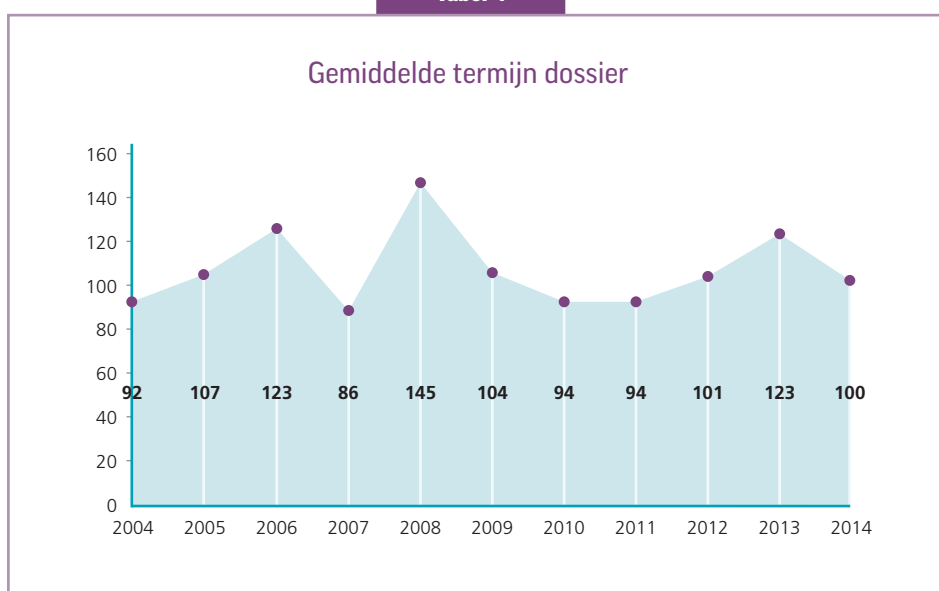
Vijf klachten vielen in de categorie **discriminatie en stereotypering**. Daarbij valt op te merken dat de Raad zich voor enkele van deze klachten specifiek beraadde over de ontvankelijkheid ervan. Om ontvankelijk te zijn moet de klager een persoonlijk belang kunnen aantonen. De Raad gaf een ruime interpretatie aan het persoonlijk belang en verklaarde de klachten ontvankelijk.

De Raad ontving vier klachten over **plagiaat** en twee over het gebruik van **verborgen camera**. Eén klager ten slotte riep het **recht op vergetelheid** in.

Afhandeling van de klachten

In 2014 konden 58 dossiers volledig worden afgewerkt. De gemiddelde doorlooptijd van de afgewerkte dossiers bedroeg 100 dagen - weekends en feestdagen niet inbegrepen - wat in de lijn ligt van de afgelopen jaren.

Tabel 4



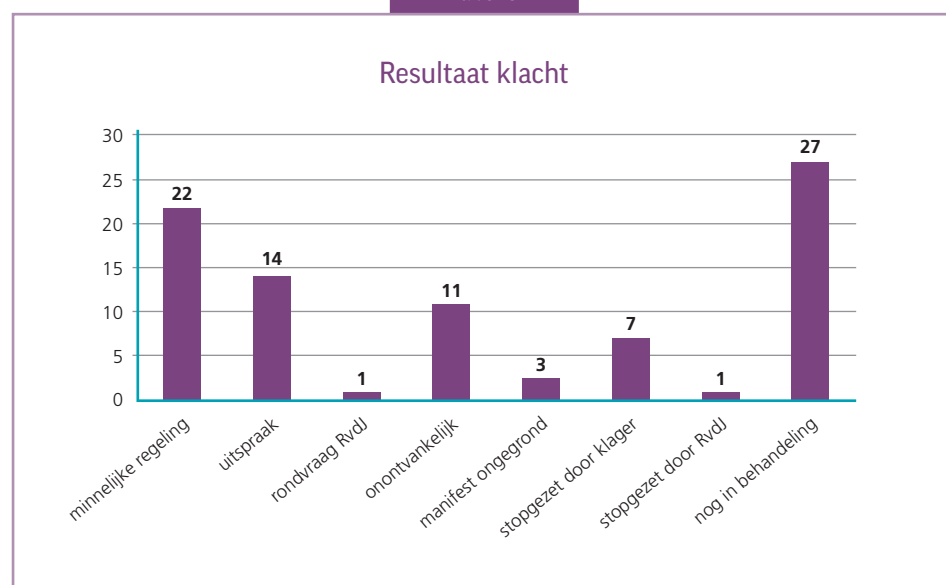
Klachten kunnen op verschillende manieren worden afgerond. De belangrijkste categorieën zijn de uitspraak door de Raad en de minnelijke regeling. Achtendertig procent van de klachten werd minnelijk geregeld, in bijna een kwart van de gevallen deed de Raad een uitspraak.

2014 IN CIJFERS EN TABELLEN

Tabel 5 geeft een overzicht van de klachten naargelang hun resultaat. De som van de verschillende categorieën bedraagt 59 in plaats van 58, omdat één klacht uitzonderlijk ten dele minnelijk geregeld werd, terwijl de Raad over een ander onderdeel van de klacht een uitspraak deed. Dat betekent dat deze klacht twee keer voorkomt in de tabel.

De Raad voor de Journalistiek heeft in 2014 13 uitspraken gedaan. In tabel 5 komt daar één uitspraak bij die de Raad deed in 2009, maar die hij door een gerechtelijke procedure pas in 2014 definitief kon afronden en publiceren (cf. het artikel *Hof van Beroep bevestigt rol Raad voor de Journalistiek* op p. 5 van dit jaarverslag).

Tabel 5



Van de 14 **uitspraken** waren er 9 gegrond (inclusief de uitspraak van 2009), 1 gedeeltelijk gegrond en 4 ongegrond. De Raad heeft dus in tien gevallen een inbreuk op de journalistieke beroepsethiek vastgesteld.

Van de 58 afgewerkte dossiers werden er 22 **minnelijk geregeld**, of omgerekend 38%. Dat is meer dan het gemiddelde van de afgelopen 12 jaar, dat bijna 30% bedroeg. De Raad voor de Journalistiek bekleedt met zijn traditie van minnelijke regelingen een unieke positie in het internationale landschap van persraden.

In geval van minnelijke regeling is er geen uitspraak. De vraag of er sprake is van een beroepsethische fout blijft dan in het midden en partijen blijven daarover, ondanks een regeling, vaak van mening verschillen.

Minnelijke regelingen kunnen uiteenlopende vormen aannemen. In een aantal gevallen biedt de journalist of het betrokken medium excuses aan, zonder daarom per se een fout te erkennen. Dat laatste gebeurt bijvoorbeeld bij slachtoffers, wanneer de berichtgeving – hoewel ze correct is – toch bijkomend leed bezorgt. In zulke gevallen kunnen excuses het bijkomende leed verlichten of de vertrouwensband tussen klager en medium herstellen. In andere gevallen worden afspraken gemaakt over de publicatie van een rechtzetting, een nieuw artikel of een bijkomend interview. Het komt ook voor dat partijen afspraken maken over verdere samenwerking, of over het (niet) hergebruiken van bepaalde elementen in latere berichtgeving. Wanneer het gaat over internet,

wordt soms overeengekomen om bepaalde elementen offline te halen of te anonimiseren, of om items te laten desindexeren zodat ze niet langer vindbaar zijn via zoekrobots.

De Raad en de ombudsman bemiddelen niet over financiële regelingen. Indien partijen dat toch nastreven, doen ze dat buiten bemiddeling van de Raad om en wordt in de regel tussen partijen afgesproken dat klager zijn procedure voor de Raad stopzet zo gauw een financieel akkoord bereikt is.

In 2014 werden dus 22 klachten minnelijk geregeld. In 6 van de 22 gevallen werd de minnelijke regeling bereikt tijdens een hoorzitting. Normaal gezien komt er pas een hoorzitting als een minnelijke regeling niet mogelijk gebleken is, en de Raad de partijen uitnodigt om hun standpunt mondeling toe te lichten. Het is met andere woorden de laatste stap in de procedure voor de uitspraak. Dat sommige partijen in dat stadium toch nog een minnelijke regeling bereiken, heeft wellicht te maken met het feit dat ze – in de meeste gevallen – elkaar pas dan rechtstreeks en fysiek ontmoeten en vrij langdurig met elkaar praten.

Eén dossier werd, zoals hoger vermeld, **geopend door de Raad zelf** naar aanleiding van een zwaar verkeersongeval met zeven doden in Zonhoven. De Raad informeerde bij een aantal media, die foto's van de slachtoffers hadden gepubliceerd, of en op welke manier ze daarbij rekening hadden gehouden met de richtlijn over het gebruik van beeldmateriaal van sociale media. De Raad kwam tot de conclusie dat de betrokken media de richtlijn hadden nageleefd.

Elf klachten werden **onontvankelijk** verklaard. In drie van de gevallen gebeurde dat omdat het betrokken TV-programma waartegen klacht was ingediend, geen journalistiek programma was. In twee andere gevallen betrof het uitspraken van een journalist op sociale media en oordeelde de Raad dat de journalist niet handelde als journalist maar als privé persoon, en dat de beoogde uitspraken geen journalistieke producten waren.

Eén klacht was onontvankelijk omdat ze ging over auteursrecht, wat een juridische categorie is waarvoor de Raad zich niet bevoegd acht. Drie andere klachten waren onontvankelijk omdat ze laattijdig werden ingediend en twee omdat de klager geen persoonlijk belang kon aantonen.

Drie klachten werden **manifest ongegrond** verklaard. Dat kan in uitzonderlijke gevallen op basis van een bijzondere procedure in het werkingsreglement, wanneer de ombudsman en de voorzitter van de Raad na een eerste onderzoek vaststellen dat er manifest geen sprake is van een inbreuk op de beroepsethiek. De ombudsman en de voorzitter kwamen bij drie klachten tot die conclusie en werden daarin bijgetreden door de Raad.

In zeven gevallen zette de klager de **procedure** zelf **stop**. In vier van de zeven gebeurde dat nadat de klager en het medium, buiten de bemiddeling van de Raad om, een financiële regeling bereikten. In twee gevallen gaf de klager geen reden op voor de stopzetting. In één geval liet de klager weten af te zien van de verdere procedure, nadat het medium – na berichtgeving over een strafproces – ook verslag had uitgebracht over zijn vrijspraak.

In één geval besliste de Raad zelf om de procedure stop te zetten nadat was gebleken dat klager niet meer reageerde op herhaaldelijke oproepen van de ombudsman over de afhandeling van zijn klacht.

Vragen

Naast 63 klachten ontving de Raad in 2014 ook 119 vragen. Dat is ongeveer even veel als de jaren voordien. Zo goed als de helft van de vragen (58) kwam van mensen die zelf bij een nieuwsitem betrokken waren. Ruim een vijfde van de vraagstellers (25) was student en vroeg informatie of een interview met de ombudsman voor een paper, presentatie of eindwerk. Negentien vragen kwamen van organisaties die soms wel en soms niet bij een nieuwsitem betrokken waren. Ten slotte contacteerden ook 17 journalisten of hoofdredacteuren de ombudsman voor informatie of toelichting over beroepsethische kwesties. De vragen werden allemaal binnen een beperkte termijn beantwoord.

Acht vragen leidden tot een bemiddeling tussen de belanghebbende en het medium, zonder dat formeel een klacht werd ingediend. In twee gevallen werd overeengekomen om een voorgenomen programma-item niet te maken, in een ander geval beloofde het medium om in de toekomst rekening te zullen houden met de bekommernissen van de vraagsteller, en in nog vier andere gevallen werd een item online aangepast door een foto te verwijderen, een rechtzetting toe te voegen of een artikel te anonimiseren.

Raadszittingen

De voltallige Raad heeft in 2014 negen keer vergaderd. Tijdens die vergaderingen geeft de ombudsman een overzicht van de lopende dossiers, en beslist de Raad over klachten die, na voorbereiding door een rapporteringscommissie, klaar zijn voor beslissing.

De Raad heeft ook een commissie van zes leden aangesteld die, samen met de ombudsman, een nieuwe richtlijn over de omgang van de pers met minderjarigen voorbereidt. Verschillende ontwerp teksten zijn door de Raad besproken. Het is de ambitie van de Raad om de nieuwe richtlijn in 2015 af te ronden en ter goedkeuring voor te leggen aan de Raad van bestuur.

Externe activiteiten van de ombudsman

De ombudsman heeft als gezicht van de Raad voor de Journalistiek deelgenomen aan verschillende externe activiteiten. Zo gaf Flip Voets in de eerste jaarhelft zeven lezingen voor diverse gezelschappen en adviseerde hij rechter Sirinelli in Parijs over de oprichting van een persraad in Frankrijk.

Pieter Knapen ging als nieuwe ombudsman op bezoek bij 27 hoofdredacties en bij de journalistenverenigingen en uitgeverfederaties om kennis te maken en te polsen naar verwachtingen en suggesties ten aanzien van de Raad voor de Journalistiek. In samenwerking met de MediAcademie gaf hij een workshop over pers en minderjarigen, en hij nam ook deel aan een rondetafelgesprek van de Orde van Vlaamse Balies over de deontologie van de advocaat versus de deontologie van de journalist.

OVERZICHT BESLISSINGEN 2014

2014-01: Dusauchoit t/Dag Allemaal (9 januari 2014)	DEELS GEGROND
<i>De journalist checkt de waarachtigheid van de informatie.</i>	
2014-02: Vanoudenhoven t/ Dag Allemaal (9 januari 2014)	GEGROND
<i>De journalist respecteert het privéleven van personen en tast het niet verder aan dan noodzakelijk in het belang van de berichtgeving.</i>	
2014-03: Van Hemeledonck t/ Story (13 februari 2014)	GEGROND
<i>De journalist checkt de waarachtigheid van de informatie en respecteert het privéleven door het niet verder aan te tasten dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.</i>	
2014-04: Beuselinck t/ Het Nieuwsblad en nieuwsblad.be (13 maart 2013)	ONGEGROND
<i>Er is geen reden om te concluderen dat de media foutief hebben bericht.</i>	
2014-05: Vereecke t/ VRT – Koppen (10 april 2014)	ONGEGROND
<i>In de uitzending zijn de verschillende visies op een evenwichtige manier aan bod gekomen.</i>	
2014-06: Mahieu t/ VRT (19 juni 2014)	ONGEGROND
<i>Gezien de context is het gebruik van verborgen camera verantwoord en de koppeling van twee reportages en een bijhorend commentaar is geen beroepsethische fout.</i>	
2014-07: Vandeweyer t/ Joepie (16 oktober 2014)	GEGROND
<i>Er zijn geen elementen die de publicatie zonder toestemming van een foto uit de privésfeer rechtvaardigen, te meer omdat het om een minderjarige gaat.</i>	

OVERZICHT BESLISSINGEN 2014

**2014-08:
Leon Van Reybrouck t/ David Van Reybrouck
en Acht (13 november 2014)**

**ONONTVANKELIJK
TEGEN VAN REYBROUCK /
ONGEGROND
TEGEN ACHT**

De reportage is evenwichtig en genuanceerd en bevat geen onjuiste of lasterlijke beweringen. Ten aanzien van David Van Reybrouck is de klacht onontvankelijk aangezien David Van Reybrouck niet optreedt als journalist.

**2014-09:
EPO t/ P-magazine (13 november 2014)**

GEGROND

Afspraken over een embargo zijn niet nageleefd, terwijl het gevraagde embargo voldeed aan de richtlijn van de code.

**2014-10:
Ruysschaert t/ Het Nieuwsblad en Brouwers
(13 november 2014)**

GEGROND

Er is sprake van plagiaat aangezien grote delen van een artikel bijna letterlijk zijn overgenomen uit een artikel in een ander tijdschrift.

**2014-11:
Pfaff t/ TV Familie (11 december 2014)**

GEGROND

De titel op de cover is te affirmatief in vergelijking met de inhoud van het artikel die in de voorwaardelijke wijs is gesteld, en TV Familie kan niet aannemelijk maken dat bepaalde beweringen voldoende onderzocht en gecheckt zijn.

**2014-12:
Draulans t/ De Standaard (11 december 2014)**

GEGROND

Er is sprake van plagiaat en de gepubliceerde aanvulling naar aanleiding van het plagiaat is onvoldoende.

**2014-13:
Draulans t/ Het Nieuwsblad (11 december 2014)**

GEGROND

Er is sprake van plagiaat en de gepubliceerde excuses naar aanleiding van het plagiaat zijn onvoldoende.

De volledige tekst van de beslissingen vindt u op www.rvdj.be/uitspraken

NIEUWE LEDEN EN NIEUW AANBOD

Nieuwe samenstelling Raad voor de Journalistiek

De Raad voor de Journalistiek heeft op 31 december 2014 zijn derde mandaatperiode van vier jaar afgesloten. De Raad van bestuur benoemde achttien effectieve leden en achttien plaatsvervangers voor de mandaatperiode 2015-2018. Daarbij zijn elf nieuwe gezichten:

- Goele De Cort, Ihsane Chioua Lekhli, Luc Michiels, Faroek Özgünes en Katrien Stragier als vertegenwoordiger van de journalisten;
- Wim Van Cappellen als vertegenwoordiger van de uitgevers;
- Helen Blow, Rachida Lamrabet, Steve Paulussen, Ike Picone en Karen Vander Plaetse als vertegenwoordiger van de samenleving.

De volledige samenstelling van de Raad vindt u op p. 18 van dit jaarverslag.

Ook de Algemene vergadering en de Raad van bestuur van de VZW Vereniging van de Raad voor de Journalistiek werden vernieuwd. Michel De Vinck, gedelegeerd bestuurder van Photo News, is de nieuwe voorzitter van de Algemene vergadering en de Raad van bestuur. Hij volgt in die functie journalist Luc Standaert op.

Media 21

De Raad voor de Journalistiek kon zijn draagvlak in 2014 verder uitbreiden dankzij de toetreding van de nieuwe organisatie Media.21.

Media.21 (www.media21.be) groepeert onafhankelijke en nieuwe mediainitiatieven die niet behoren tot de klassieke mediagroepen. De organisatie telt acht leden: Apache.be, DewereldMorgen.be, Doorbraak.be, Express.be, MO*/MO.be, Newsmonkey.be, rekto:verso en Stampmedia.

Media.21 onderschrijft met zijn lidmaatschap van de Raad voor de Journalistiek de principes en het systeem van zelfregulering van de media, en beklemtoont het belang van die aanpak door expliciet toe te treden tot de Raad en een jaarlijkse ledenbijdrage te betalen. Dat nieuwe, jonge en digitale mediainitiatieven het belang van zelfregulering erkennen en de Raad actief steunen is betekenisvol en belangrijk. De Raad voor de Journalistiek is dan ook erg blij met het nieuwe lidmaatschap.

Workshops

De Raad voor de Journalistiek verruimt zijn dienstverlening aan redacties en media. De ombudsman zal voortaan workshops kunnen geven aan redacties rond beroepsethische topics waarmee ze geregeld geconfronteerd worden of waarover ze vragen hebben. De workshops bieden de mogelijkheid om te debatteren en te reflecteren over concrete beroepsethische vragen waarmee redacties dagelijks te maken kunnen krijgen. Aan de ombudsman geven ze de mogelijkheid om de dagelijkse praktijk te toetsen aan de werking van de Raad en om nieuwe beroepsethische vragen of knelpunten op te sporen. Aangezien niet alle redacties evenveel gebruik zullen maken van de workshops, is beslist om een forfaitaire vergoeding aan te rekenen.

INTERNATIONAAL

AIPCE

De Raad voor de Journalistiek heeft in 2014 voor de tweede keer de jaarlijkse AIPCE-conferentie georganiseerd. AIPCE is de *Alliance of Independent Press Councils of Europe*. De conferentie vond plaats in Brussel.

Er stonden verschillende inhoudelijke presentaties en workshops op het programma, maar de hoofdmoot was de toekomst van AIPCE. Na geanimeerde discussies van de voorgaande jaren werd daarover een akkoord bereikt. AIPCE bevestigde zich als *Europese alliantie van onafhankelijke persraden*. *Europees* betekent dat persraden uit lidstaten van de Raad van Europa of uit landen die geografisch in Europa liggen lid kunnen zijn. Persraden uit niet-Europese landen kunnen deelnemen aan debatten en conferenties, maar ze kunnen geen formeel lid worden en dus ook geen sturende rol spelen binnen AIPCE. AIPCE zal ook geen juridische structuur uitbouwen zoals sommige leden voorstelden, maar blijft een alliantie of samenwerkingsverband. Flip Voets zat als gewezen secretaris-generaal van de Raad voor de Journalistiek de conferentie voor en speelde een belangrijke rol in het bereiken van het akkoord.

Inhoudelijk sprong tijdens de conferentie een nieuwe regeling van de Finse persraad in het oog over de publicatie van correcties in geval van foute berichtgeving. De Franse onderzoekster Adeline Hulin, die ook als consultant werkt voor UNESCO, lichtte haar onderzoek toe over het begrip 'onafhankelijke' persraad. Professor Voorhoof van de UGent gaf een interessante lezing over de interpretatie en toepassing van artikel 10 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.

De volgende conferentie vindt plaats in het najaar van 2015 in Wenen. Ze wordt voorbereid door een stuurgroep waarin naast de Raad voor de Journalistiek ook de persraden van Oostenrijk en Kosovo zitten.



Foto: Photo News / De deelnemers aan de AIPCE-conferentie op bezoek in het stadhuis van Brussel

SAMENSTELLING VAN DE RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK 2014

EFFECTIEVE LEDEN

- Greta **BOURGEOIS**, *em. raadsheer Hof van cassatie en em. hoogleraar KU Leuven*
- Eric **BREWAEYS**, *staatsraad Raad van state en docent VUB*
- Jan **CEULEERS**, *jurist*
- Wim **CRIEL**, *Roularta Media Group en docent Thomas More Hogeschool*
- Luc **DE POTTER**, *secretaris-generaal UPP*
- Luc **DE SMET**, *journalist VRT*
- Michel **DE VINCK**, *gedelegeerd bestuurder Photo News*
- Frieda **JORIS**, *journalist Het Laatste Nieuws*
- Guido **KNOPS**, *eredirecteur Koning Boudewijnstichting*
- Tim **PAUWELS**, *journalist VRT*
- Astrid **RUBBENS**, *consulente slachtofferthematiek*
- Werner **SMEUNINX**, *gepensioneerde en gewezen redactiemanager Concentra*
- Luc **STANDAERT**, *journalist Het Belang van Limburg*
- Geert **STEURBAUT**, *secretaris-generaal Corelio*
- Leen **UYTERHOEVEN**, *corporate communication and public affairs NMBS*
- Hubert **VAN HUMBEECK**, *journalist Knack*
- Frans **WAUTERS**, *gepensioneerde journalist*
- Louis **WEENEN**, *freelance journalist en voorzitter VJPP*

PLAATSVERVANGENDE LEDEN

- Luc **BLYAERT**, *freelance journalist en ondervoorzitter VJPP*
- Jo **BUGGENHOUT**, *journalist VTM*
- Filip **DE RYCKE**, *journalist TV-Brussel*
- Frederik **DE SWAEF**, *hoofdredacteur Story en Teve-Blad*
- Paul **GEERTS**, *zelfstandig publicist*
- Patrick **LACROIX**, *algemeen directeur Vlaamse Nieuwsmedia*
- Stefaan **MICHIELSEN**, *journalist De Tijd*
- Dominique **RASKIN**, *bedrijfsjurist Sanoma Magazines*
- Frank **SCHLÖMER**, *journalist De Morgen*
- Karen **VAN BRABANT**, *bedrijfsjurist De Persgroep*
- Marc **VAN DE LOOVBOSCH**, *journalist VRT en voorzitter VVJ*
- Steven **VAN DE RIJT**, *voorzitter UPP*
- Liliane **VERSLUYS**, *advocaat*
- Flip **VOETS**, *docent*
- Diane **WAUMANS**, *manager beroepsethiek VRT*

SECRETARIS-GENERAAL

- Pieter **KNAPEN**

ADMINISTRATIEF SECRETARIAAT

- Kristina **DE WILDE**

Toestand op 31 december 2014.

NIEUWE SAMENSTELLING RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK 2015-2018

EFFECTIEVE LEDEN

- **Eric BREWAEYS**, staatsraad Raad van state en docent VUB
- **Wim CRIEL**, Roularta Media Group en docent Thomas More Hogeschool
- **Luc DE POTTER**, secretaris-generaal UPP
- **Luc DE SMET**, journalist VRT
- **Frederik DE SWAEF**, hoofdredacteur Story en TeVe-Blad
- **Stefaan MICHIELSEN**, journalist De Tijd
- **Guido KNOPS**, eredirecteur Koning Boudewijnstichting
- **Rachida LAMRABET**, auteur en jurist
- **Tim PAUWELS**, journalist VRT
- **Werner SMEUNINX**, gepensioneerde en gewezen redactiemanager Concentra
- **Luc STANDAERT**, journalist Het Belang van Limburg
- **Geert STEURBAUT**, secretaris-generaal Mediahuis
- **Leen UYTERHOEVEN**, corporate communication and public affairs NMBS
- **Wim VAN CAPPELLEN**, gedelegeerd bestuurder Reporters
- **Hubert VAN HUMBEECK**, journalist Knack
- **Liliane VERSLUYS**, advocaat
- **Flip VOETS**, docent KU Leuven en VUB
- **Louis WEENEN**, freelance journalist en voorzitter VJPP

PLAATSVERVANGENDE LEDEN

- **Helen BLOW**, stafmedewerker Steunpunt Algemeen Welzijnswerk
- **Luc BLYAERT**, freelance journalist en ondervoorzitter VJPP
- **Greta BOURGEOIS**, em. raadsheer Hof van cassatie en em. buitengewoon hoogleraar KU Leuven
- **Jo BUGGENHOUT**, journalist VTM
- **Ihsane CHIOUA LEKHLI**, journalist VRT
- **Goele DE CORT**, journalist brusselnieuws.be
- **Paul GEERTS**, zelfstandig publicist
- **Patrick LACROIX**, algemeen directeur Vlaamse Nieuwsmedia
- **Luc MICHIELS**, nieuwsmanager en coördinator politieke redactie Belga
- **Faroek ÖZGÜNES**, journalist VTM
- **Steve PAULUSSEN**, docent UA
- **Ike PICONE**, senior researcher iMinds-SMIT en onderzoeksprofessor VUB
- **Dominique RASKIN**, bedrijfsjurist Sanoma Magazines
- **Katrien STRAGIER**, journalist Het Laatste Nieuws
- **Karen VAN BRABANT**, bedrijfsjurist De Persgroep
- **Steven VAN DE RIJT**, voorzitter UPP
- **Karen VANDER PLAETSE**, marketing- en interactiemanager VIAA (Vlaams Instituut voor Archivering)
- **Diane WAUMANS**, manager beroepsethiek VRT

SECRETARIS-GENERAAL

- **Pieter KNAPEN**

ADMINISTRATIEF SECRETARIAAT

- **Kristina DE WILDE**

Toestand op 1 januari 2015.



Foto: AFP – Mohamed El-Shahed / Hazem, de zoon van de Egyptische al-Jazeera journalist Baher Mohamed die in Egypte gevangen zit, terwijl zijn moeder een interview geeft. De Australische en Canadese collega's van Baher Mohamed werden vrijgelaten.



**De Raad voor de Journalistiek:
de media worden er beter door.**

IPC - Résidence Palace - Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/230 27 17 - www.rvdj.be - info@rvdj.be

Verantwoordelijke uitgever: Pieter Knapen, Wetstraat 155, 1040 Brussel